

Despre folosirea banilor

Această predică despre folosirea banilor a fost însoțită de consecințe practice de mare însemnătate, deoarece mii de oameni din Anglia și din America s-au străduit să-și organizeze viața după indicațiile acesteia.

Wesley însuși a urmat toată viața principiile exprimate aici. Când a avut un venit anual de 30 de lire sterline, el a folosit 28 de lire pentru persoana sa și a dăruit două lire (o liră la 20 de mărci; mult pentru vremea aceea!). Când venitul său s-a ridicat la 60 de lire, a dăruit 32; când a obținut 90 de lire, a dăruit 62; potrivit acestui lucru a procedat până la sfârșitul vieții sale. El n-a cheltuit niciodată mai mult de 28 de lire pentru nevoile sale personale. În anii mai târzii a realizat din vânzarea cărților sale un câștig net de peste 1.000 de lire pe an, dar suma aceasta a dăruit-o după scăderea cheltuielilor de călătorie, în măsura în care acestea din urmă n-au fost acoperite de comunități. Puțin înainte de moartea sa, Wesley a scris pe ultima pagină a registrului său de casă, cu o caligrafie tremurată, abia lizibilă: „Toată viața am făcut contabilitate; n-o voi mai face, căci am într-adevăr convingerea că economisesc atât cât pot și dau atât cât pot, adică tot ce am.”

I

După ce Wesley a vorbit în introducere despre influența rea a averii asupra proprietarilor ei, a ajuns apoi să vorbească despre folosirea plină de binecuvântare a banilor. Cât de multe lucruri s-ar putea face cu ei și a tratat prima dată despre:

1. Câștigă atât cât poți: dar nu înainte de toate cu prețul sănătății. De aceea, nici un câștig, de orice natura ar fi acesta, să nu ne determine să începem sau să continuăm vreo afacere care este legată de un asemenea fel obositor sau fără întrerupere de muncă, încât sănătatea noastră să sufere din cauza ei. Și nici să nu începem sau să nu continuăm vreo afacere care ne răpește timpul necesar pentru mâncare și dormit într-o asemenea măsură, încât să devină distrugătoare pentru natura noastră.

2. În al doilea rând, trebuie să câștigăm atât cât putem, presupunând că nu pricinuim nici o pagubă sufletului nostru. Prin urmare, nu trebuie să ne implicăm în nici o meserie păcătoasă sau să perseverăm în ea, în nici una care este potrivnică Legii lui Dumnezeu sau legii țării noastre. Acestea sunt toate cele care fac inevitabil să se delapideze impozitele legale cerute de împărat. Căci este la fel de păcătos să-l înșelăm pe împărat cu impozitele sale, ca și să-i furăm pe concetățenii noștri. Împăratul are absolut la fel dreptul la impozitele sale, ca și noi la casele și hainele noastre. – Există afaceri pe care mulți le fac cu conștiința bună, fără a-și păgubi nici trupul, nici sufletul; și totuși, poate că tu nu poți să le faci. Fie că ele te pot implica într-o societate care ți-ar duce sufletul la pierzare și prin încercări repetate poate să rezulte că tu nu poți să le desparți una de alta sau poate fi o caracteristică în tine, din cauza căreia afacerea pe care altul poate s-o practice neprimejduit, pentru tine este distructivă. Nici un om nu poate să hotărască aici pentru un altul, ci fiecare trebuie să decidă aici singur și să se abțină de la tot ce el găsește păgubitor în mod deosebit pentru sufletul său.

3. În al treilea rând, trebuie să câștigăm atât cât putem, fără să-l păgubim pe aproapele nostru, Nu avem voie, dacă trebuie să iubim pe oricine ca pe noi înșine, să păgubim pe cineva de averea sa. Nu avem voie să-i smulgem averea pentru noi prin joc, prin socoteli exorbitante sau prin aceea că cerem și luăm asemenea dobânzi, pe care legile țării noastre le interzic. Noi

nu putem, din dragoste frățească, să ne vindem marfa sub prețul pieții; nu avem voie să ne gândim să distrugem afacerea aproapelui nostru ca s-o promovăm pe a noastră; mult mai puțin avem voie să-l momim sau să-l primim la noi pe servitorul sau muncitorul său, de care el are nevoie.

4. Și nici nu avem voie să obținem nici un câștig prin care îl păgubim pe aproapele nostru în trupul său. De aceea nu avem voi să-i vindem nimic care face pagubă sănătății sale. De aici fac parte de preferință toate soiurile aceluiași foc lichid, țuică sau așa-numite băuturi spirtoase. Într-adevăr, aceasta poate fi utilizabilă în medicină, poate să aibă folosul ei în unele boli ale trupului, cu toate că ar fi rar nevoie de ea dacă doctorul și-ar cunoaște bine meseria. Pe lângă aceasta, asemenea oameni, care o prepară și o vând numai cu acest scop final, ar putea să-și păstreze conștiința curată. Dar cine sunt aceștia? Cine prepară aceasta numai în scopuri medicale?

5. Tot astfel este reprobabil și tot ce se câștigă prin pricinuirea unui rău sufletului aproapelui nostru, că, de exemplu, fie direct sau indirect, încurajăm imoralitatea sau necumpătarea sa. Toți cei care au de-a face cu localurile de birt, de mâncare, de operă, de spectacole sau alte locuri publice, de modă, de distracții, să se gândească bine la aceasta! O, păziți-vă, ca Dumnezeu în ziua aceea să nu vă spună: „Aceștia au pierit în nelegiuirea lor, dar sângele îl voi cere din mâna voastră”.

6. Considerând aceste avertizări și restricții, este de datoria tuturor celor care sunt ocupați cu afaceri lumești, să urmeze acea primă și mare regulă de înțelepciune creștină privind banii: „Câștigați atât cât puteți!” Câștigați tot ce puteți câștiga prin hărnicie cinstită! Întrebuințați toată silința posibilă în meseria voastră! Nu pierdeți timpul! Dacă vă înțelegeți pe voi înșivă și relația voastră cu Dumnezeu și cu oamenii, atunci știți că nu aveți de pierdut nici un timp. Dacă înțelegeți așa cum trebuie chemarea voastră deosebită, atunci nu veți avea nici un timp de prisos. Orice afacere vă va da suficientă ocazie ca să vă folosiți fiecare zi și fiecare ceas. Dacă o faceți cu seriozitate, atunci ea nu va permite nici un răgaz pentru desfătări stupide și nefolositoare. Veți avea întotdeauna ceva mai bun de făcut, ceva care vă va fi mai mult sau mai puțin de folos. „Tot ce găsește mâna ta să faci, fă cu toată puterea ta” (Eclesiastul 9,10), fă cât mai curând posibil. Nici o întârziere! Nici o amânare de pe o zi pe alta sau de la o oră la alta! Nu amâna niciodată pe mâine ce poți face astăzi! Și fă-o cât mai bine posibil! Nu ațipi și nu căsca în acest timp, apucă-te de treabă cu toate puterile! Nu cruța nici un efort! Să nu faci nimic numai pe jumătate sau într-un mod neglijent sau fără grijă! Nimic să nu rămână nerezolvat în afacerea ta, dacă poate fi rezolvat prin efort sau răbdare!

7. Câștigați tot ce puteți prin aceea că în afacerile voastre vă folosiți rațiunea omenească sănătoasă și toată priceperea pe care vi le-a dat Dumnezeu. Este uimitor să observăm cât de puțini oameni fac aceasta, cum majoritatea trăiesc mai departe în vechiul tipic. Dar orice ar face aceia care nu-L recunosc pe Dumnezeu, aceasta nu este o regulă pentru voi. Este o rușine pentru un creștin să nu-i întrecă pe aceia în tot ce întreprinde. Voi trebuie să învățați permanent din experiența altora sau din propria voastră experiență, prin citire și meditare, tot ce aveți de făcut, ca să faceți astăzi mai bine decât ieri; și aveți grijă să și exersați ceea ce învățați, ca să puteți folosi cel mai bine tot ce este în mâinile voastre.

II

1. Dacă ai câștigat tot ce poți prin înțelepciune cinstită și hărnicie neobosită, atunci a doua regulă a înțelepciunii creștine sună așa: „Economisiți atât cât puteți!” Nu aruncați darul minunat în apă, nu-l azvârliți în cheltuieli nefolositoare, care nu înseamnă altceva decât a-l arunca în apă. Nu cheltuiți nici o parte din el numai pentru a satisface pofta cărnii, a ochilor sau mândria vieții. Nu risipiți nici o parte a unui dar așa de minunat numai pentru satisfacerea plăcerilor, de orice fel ar fi, cel mai puțin pentru cele ale cerului gurii. Nu vreau să spun că trebuie să evitați numai chefurile și beția; un păgân de treabă le-ar condamna. Dar există o anumită senzualitate, reglementată și decentă, un epicurism fin, care nu zdruncină imediat stomacul, nici nu slăbește judecata și cu toate acestea (ca să nu amintesc pentru acum alte efecte ale acestuia) nu poate avea loc fără cheltuieli considerabile. Curmați toate aceste cheltuieli! Nesocotiți mâncarea aleasă și felurită și mulțumiți-vă cu ce pretinde natura simplă.

2. Nu risipiți nici o parte a unui dar așa de minunat numai pentru satisfacerea poftii ochilor prin haine de prisos sau costisitoare sau prin podoabe inutile. Nu risipiți nici o parte a acestui dar în decorarea artistică a caselor voastre, în aparate care sunt de prisos sau scumpe, în tablouri fastuoase, picturi, poleiri cu aur, cărți, în grădini mai mult elegante decât folositoare. Lăsați-i pe vecinii voștri, care nu știu ceva mai bun, să facă aceste lucruri! – Dar „Ce-ți pasă ție?” a spus Domnul nostru. „Tu urmează-mă!”

3. Nu cheltuiți ca să vă lăsați prada unei vieți mândre, ca să câștigați admirația sau lauda oamenilor. Unii oameni sunt risipitori pentru hrană sau îmbrăcăminte sau pentru lucrurile din casă, nu numai ca să-și satisfacă pofta mâncatului sau să-și măgulească ochii sau înfumurarea, ci și ca să-și satisfacă vanitatea. Câtă vreme năzuiești spre zile bune, oamenii vor spune lucruri bune despre tine. Cât timp te vei „îmbrăca în purpură și în subțire, veselindu-te zilnic în lux”, mulți vor lăuda gustul tău fin, generozitatea ta și ospitalitatea ta. Dar nu le cumpăra aplauzele prea scump! Mulțumește-te mai bine cu cinstea care vine de la Dumnezeu. ... Wesley vorbește aici despre cum oamenii sunt mânâți tot mai departe pe această cale și ce influență rea, dăunătoare are lucrul acesta asupra copiilor, care apoi, în cele din urmă, nici nu se mai străduiesc.

III

1. Dar să nu-și imagineze nimeni că el a făcut ceva deosebit dacă merge numai până acolo, că „a câștigat și a economisit” atât cât a fost posibil și se oprește la aceasta. Toate acestea nu sunt demne de laudă dacă nu pășești mai departe și nu dirijezi totul spre un scop final mai înalt. Într-adevăr, nu putem să spunem despre cineva că a economisit propriu-zis ceva, dacă el numai adună cele economisite. Tu poți la fel de bine să-ți arunci banii în mare, ca și să-i îngropi în pământ. Să nu-i folosești înseamnă, de fapt, tot atât cât să-i risipești. Dacă vrei să-ți faci în realitate o bucurie cu nedreptul Mamona, atunci adaugă la cele două reguli date mai înainte, pe a treia. Dacă ai câștigat, cât ai putut, și ai economisit tot ce ai putut, atunci, în al treilea rând, „dă tot ce poți”.

2. Pentru a înțelege motivul și cauza de aici, gândește-te: Cel care posedă cerul și pământul și te-a chemat la existență, nu te-a așezat în lumea aceasta ca proprietar, ci ca administrator. În această calitate ți-a încredințat El ție o vreme tot felul de bunuri, dar adevăratul drept de proprietate rămâne numai la El și nu-I poate fi răpit niciodată. Cum tu însuși nu ești proprietatea ta, ci a Sa, la fel, tot ce ai este al lui Dumnezeu. Al Lui este sufletul tău și trupul tău, a Lui este averea ta. Iar El ți-a adus la cunoștință cel mai limpede și cel mai

exact cum trebuie s-o folosești pentru El, astfel încât totul să fie o jertfă sfântă, plăcută prin Isus Hristos. Și El a promis să răsplătească această slujbă ușoară, neînsemnată, cu o slavă veșnică, importantă peste orice măsură.

3. Instrucțiunile pe care Dumnezeu ni le-a dat privind folosirea bunurilor noastre vremelnice, pot fi rezumate în următoarele puncte: Dacă doriți să fiți administratori loiali și buni, atunci aprovizionați-vă din porția bunurilor Domnului vostru, pe care El le-a încredințat pentru o vreme mâinilor voastre spre administrare, întâi cu acele lucruri care vă sunt vouă personal necesare: cu hrană, îmbrăcăminte și tot ce pretinde natura pentru a păstra trupul în sănătate și putere. În al doilea rând, aprovizionați-vă cu ele soția, copiii, slujitorii sau pe alții care fac parte din gospodăria voastră. Dacă, după ce s-a făcut aceasta, mai există un surplus, faceți bine tovarășilor de credință. Dacă tot mai rămâne un surplus, faceți bine apoi unde aveți ocazia. Prin faptul că faceți aceasta, dați tot ce puteți, ba chiar în adevăratul sens, tot ce aveți; căci tot ce se cheltuiește în felul acesta este într-adevăr dat lui Dumnezeu. Voi îi „dați lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu”, nu numai cu privire la ce dați săracilor, ci și în privința a ceea ce folosiți voi înșivă, ca să cumpărați pentru voi și pentru gospodăria voastră lucrurile necesare.

4. Nu vă limitați la o anumită parte, ca și când ați fi evrei, și nu creștini. Nu-I dați lui Dumnezeu o zecime, nu o treime, nu o jumătate, ci tot (căci totul este al lui Dumnezeu), fie că este mai mult sau mai puțin, adică: folosiți pentru voi înșivă, pentru gospodăria voastră, pentru tovarășii de credință și pentru toată omenirea totul astfel, încât să puteți să dați cândva o socoteală bună despre administrarea voastră, atunci când nu veți putea să mai fiți administratori.

Dați tot ce aveți, ba chiar tot ce sunteți, ca o jertfă duhovnicească Aceluia care nu vi l-a oprit nici pe Fiul Său, singurul Său Fiu și „strângeți-vă comori” sus, vouă înșivă „o temelie bună pentru viitor”, ca să apucați viața veșnică! (Matei 6,20; 1 Timotei 6.17-19).